

Anexa nr.1 la MECȘ nr. 5575/28.10.2015

**CONCURS PENTRU OCUPAREA POSTURILOR
DIDACTICE/ CATEDRELOR DECLARATE
VACANTE/ REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**DISCIPLINA
ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII MAGHIARE**

**SPECIALIZAREA
PROFESORI**

2015

A. CÉLOK ÉS KÖVETELMÉNYEK

A tanterv a betöltetlenül/fenntartott középiskolai állásokra vizsgázó tanárok számára *A magyar kisebbség történelme és hagyományai* tantárgyat tanító tanárok számára készült.

A célok és követelmények a tanár készségeinek és kompetenciáinak a felmérése érdekében készült, *A magyar kisebbség történelme és hagyományai* tantárgy tanításához szükséges gyakorlati ismereteket is felmérni szándékozó követelményrendszerrel.

A tantervben a jellegzetes készségek és témakörök szerepelnek, valamint az ezekhez kapcsolódó szakirodalmat illetve a módszertani felkészülést elősegítő könyvészetet is tartalmaz. A tartalmak és kompetenciák az érvényes és rendszerezett kerettanterv szerint lettek megfogalmazva. *A magyar kisebbség történelme és hagyományai* tantárgyat tanító történelemtanárok kommunikációs és empatisz készségekkel kell rendelkezzenek, valamint ismerniük kell a szakszavak jelentését és helyes használatát, az információk kritikus alapokon történő használatát és a történelemtanításban használatos didaktikai módszereket.

A szaktanárok az oktatási tevékenység folyamán ki kell alakítsák, majd az európai kulcs-kompetenciákkal harmóniában továbbfejlesszék az általános és specifikus kompetenciákat, valamint felkeltsék és megtartsák a tanulók érdeklődését *A magyar kisebbség történelme és hagyományai* tantárgy iránt.

B. A TÖRTÉNELEM SZAKOS TANÁR SZAKMAI KOMPETENCIÁI ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK

1. Didaktikai tervezés az érvényben levő tantervek tartalmi alapján, a tanulók tanulási szükségleteihez és a tanulócsoport sajátosságaihoz igazodva
2. Integrált oktatás a különböző tantárgyterületek (*a magyar kisebbség történelme és hagyományai, egyetemes történelem*) tartalma közötti összefüggések megvalósításával, valamint a tantárgy tudományos tartalmainak transz-, inter- és multidiszciplináris megközelítésével
3. Objektív értékelés a didaktikai alapelvek és a nemzeti alaptantervben meghatározott kompetenciák alapján
4. Hatékony és a tervezett tanulási tevékenységeknek megfelelő tanulásszervezési eljárások

alkalmazása

SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK

1. A magyar kisebbség történelme es hagyományai tantárgy oktatásának a pedagógiai, pszichológiai, szaktudományi (etnológia, muzeológia, történelem) módszerekkel és ismeretekkel való korrelálása.
2. A magyar kisebbség történelme es hagyományai oktatásának tervezése. A képességfejlesztő (követelményközpontú) tanterv egységei: fejlesztési követelmények, kompetenciák és képességek, részletes követelmények, tanulási tevékenységek, tartalmak. Képesség, tevékenység es ismeret egysége. Az egyéni tervezés formái: kalendarisztikus terv, tematikus terv (a tanulási egység terve), óravázlat.
3. A szaknyelv tudatos es funkcionális használatának kialakítása, gyakorlása.
4. A nemzeti es a helyi örökség összefüggéseinek felismerése.
5. A tanulók munkájának megszervezése es motiválása. A tananyag, a szemléltető anyag biztosítása, használata. Az élményszerző kultúraközvetítés lehetőségei.
6. Az oktatási folyamat személyes jellegének érvényesítése a tanterv alkalmazásában az egyéni tapasztalatok integrálásával.
7. A tanulók megismerése es az ezzel kapcsolatos tapasztalatok érvényesítése a logikus tanulási es megértési folyamatban.
8. A kulcskompetenciák fejlesztése *A romániai magyar kisebbség történelme es hagyományai* tantárgy keretein belül.
9. Az oktatás minőségének biztosítása, a differenciált értékelés elveinek helyes alkalmazásával.
10. Az önértékelési képesség fejlesztése a megfelelő pedagógusi fejlődés céljából.

Az osztály megszervezése:

1. a tanár szerepe a diákok szervező, résztvevő, véleményező, hozzájáruló készségeinek kialakításában,
2. a tanítási óra körülményeinek megteremtése: szemléltető eszközök, az idő beosztása, értékelési módszerek (frontális, egyéni).

C. TEMATIKA

A romániai magyar kisebbség történelme és hagyományai

1. A magyar nép és nyelv kialakulása;
2. A magyarok népvándorlása: életmód, hitvilág;
3. Honfoglalás;
4. A magyar állam és egyház megszervezése;
5. Az Árpád-házi királyok kora;
6. Társadalom és gazdaság;
7. Az erdélyi vajdaság;
8. A Magyar Királyság központosítása;
9. Gazdaság és társadalom a középkorban;
10. A keresztény Európa védelmezői;
11. A középkori Magyar Királyság bukása;
12. Középkori műveltség: humanizmus és reformáció;
13. Az Erdélyi Fejedelemség kora;
14. Erdély a Habsburg Birodalomban;
15. II. Rákóczi Ferenc vezette szabadságharc;
16. Felvilágosult abszolutizmus: Mária Terézia és II. József reformjai;
17. Reformkor;
18. Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc;
19. Neoabszolutizmus és liberalizmus;
20. Az Osztrák Magyar Monarchia létrejötte;
21. Gazdaság, társadalom és kultúra a dualizmus idején;
22. Az első világháború és következményei;
23. Az erdélyi magyarság a két világháború között;
24. A második világháború és következményei;
25. A romániai magyarság a második világháború után;
26. A romániai magyarság napjainkban;
27. A magyar kisebbség hagyományai: népszokások, anyagi kultúra, népi vallásosság.

TUDOMÁNYOS SZAKIRODALOM

- Egyed Ákos, *Erdély 1848-1849*, I-II., Csíkszereda, 1998.
- Engel Pál, *Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig*, Budapest, 1990. (Magyarok Európában I.)
- Engel Pál, Kristó Gyula, Kubinyi András, *Magyarország története 1301-1526*, Budapest, 2005.
- *Erdély története*, I-III. Budapest, 1986.
- Gergely András (szerk.), *19. századi magyar történelem 1790-1918*, Budapest, 1998.
- Gyáni Gábor –Kövér György: *Magyarország társadalomtörténete. A reformkortól a második világháborúig*, Bp. 2001.
- Jakó Zsigmond, *Írás, könyv, értelmiség*, Bukarest, 1976.
- Kosáry Domokos, *Újjáépítés és polgárosodás 1711-1867*, Budapest, 1990. (Magyarok Európában III.)
- Kristó Gyula, *Magyarország története 895-1301*, Budapest, 2007.
- Magyarai András, *Rákóczi és az erdélyi kurucmozgalom*, Csíkszereda, 2003.
- Mikó Imre, *Huszonkét év. Az erdélyi magyarság politikai története 1918. december 1-től 1940. augusztus 30-ig*, Budapest, 1941.
- Pozsony Ferenc, *Erdélyi népszokások*, Kolozsvár, 2006.
- Romsics Ignác, *Magyarország története a XX. században*, Budapest, 2000.
- Szabó Péter, *Az erdélyi fejedelemség, Küzdelem a megmaradásért*, Budapest, 2013.
- Szakály Ferenc, *Virágkor és hanyatlás 1440-1711*, Budapest, 1990. (Magyarok Európában II.)
- Toth Szilárd, *Partidul Maghiar și problema minorității maghiare în Parlamentul României în perioada interbelică*, Cluj-Napoca, 2008.
- Trócsányi Zsolt, *Habsburg-politika és Habsburg-kormányzat Erdélyben. 1690–1740*, Budapest. 1988.
- Zimányi Vera: *Óra, szablya, nyoszolya. Életmód és anyagi kultúra Magyarországon a 17–18. században*. Bp. 1994.

D. MÓDSZERTAN

1. A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy hivatása. A tantárgy nevelő célja
2. Az óra mozzanatai a magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy tanításánál – gyakorlati példák
3. A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy tanításánál alkalmazott didaktikai módszerek
4. A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy tanításánál alkalmazott didaktikai eszközök
5. Az oktatás megtervezése, oktatási stratégiák
6. A magyar kisebbség történelme és hagyományai című tantárgy témáinak a tanítása
7. Ismeretellenőrzési technikák
8. A nyolc kulskompetencia fejlesztése – az Európai Bizottság ajánlása, amelyet Románia 2008-ban elfogadott.
9. Az Európai Bizottság által ajánlott kulskompetenciák kifejlesztése – gyakorlati példák.

MÓDSZERTANI SZAKIRODALOM

- *Acquiring Key Competences through heritage education*, Lies Kerkhofs, Landkommanderij Alden Biesen, 2011, coautori: Jaap Van Lakerveld, Ingrid Gussen, Christa Bauer.
- *Acquiring Key Competences through heritage education*: <http://the-aqueduct.eu/?lang=ro>
- Bagdy Emőke, Telkes József, *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*, Budapest, 1993.
- Birta Székely Noémi, Fóris Ferenczi Rita (szerk.), *Pedagógiai Kézikönyv*, Kolozsvár, 2007.
- Birta-Székely Noémi, *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig*, Kolozsvár, 2010.
- Buzás László, *A csoportmunka*, Budapest, 1974.
- Călin Felezeu, *Metodica predării istoriei*, Cluj-Napoca, 1998
- Falus Iván (szerk.), *Didaktika*, Budapest, 1998.

- Hunyady Györgyné-M. Nádasi Mária, *Osztályozás? Szöveges értékelés?* Budapest, 2004.
- Katona András (szerk.), *A történelemtanítás gyakorlata*. (Tantárgy-pedagógiai tankönyv), Budapest, 2000.
- Knausz Imre, *A tanítás mestersége*, Egyetemi jegyzet, 2001. www.mek.iif.hu
- Nagy Sándor, *Az oktatás folyamata és módszerei*, Budapest, 1993.
- Stamatescu M., *Predarea – învățarea istoriei și noile tehnologii de informare și documentare*, București, 2000.
- Tănasă Gheorghe, *Metodica predării-învățării istoriei*, Iași, 1996.
- Toth Szilárd, *A történelemtanítás didaktikája*, Cluj-Napoca, 2009.
- Toth Szilárd, *A történelemtanítás módszertana*, Cluj-Napoca, 2005.

MEGJEGYZÉS! A módszertani könyvészet részei az érvényben lévő kerettantervek, tanmenetek, valamint a minisztérium által elismert tankönyvek.

MUNKACSOPORT:

- a) DR. TOTH SZILÁRD – EGYETEMI ADJUNKTUS – BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM, KOLOZSVÁR
- b) DR. VÁRADI ÉVA-ANDREA – TÖRTÉNELEM TANÁR – BÁTHORY ISTVÁN ELMÉLETI LÍCEUM, KOLOZSVÁR
- c) WOLF ÁGNES KINGA – TÖRTÉNELEM TANÁR – BÁTHORY ISTVÁN ELMÉLETI LÍCEUM, KOLOZSVÁR
- d) DR. VAJNÁR JÁNOS ZSOLT – TÖRTÉNELEM TANÁR – BRASSAI SÁMUEL ELMÉLETI LÍCEUM, KOLOZSVÁR